

Aan de leden van de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Per email: cie.vj@tweedekamer.nl

Utrecht, 27 juni 2016

Kenmerk: VJ/FW/ako/160627

Betreft: rondetafelgesprek over de positie van achterblijvers van vermissing

Geachte leden van de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

Slachtofferhulp Nederland stelt het op hoge prijs dat de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie een rondetafelgesprek organiseert over de positie van achterblijvers van vermissing. Daarmee wordt recht gedaan aan het feit dat Inger de Vries in 2015 ruim 47.000 handtekeningen heeft verzameld voor het verzoek een aparte juridische status voor vermiste personen in te stellen. Daarmee wordt ook recht gedaan aan initiatieven die andere achterblijvers al sinds 2013 hebben genomen.

Na een proefperiode ondersteunt Slachtofferhulp Nederland sinds december 2013 formeel achterblijvers na een vermissing, op verzoek van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. In 2013 is er aan 92 achterblijvers ondersteuning geboden; in 2014 bereikten wij 149 achterblijvers en in 2015 steeg dit aantal naar 194 achterblijvers.

Verspreid over Nederland bieden 38 speciaal getrainde medewerkers psychosociale, praktische en juridische dienstverlening aan achterblijvers van vermissing. Via de webpagina <https://www.slachtofferhulp.nl/vermissing/> heeft Slachtofferhulp Nederland informatie voor achterblijvers van vermiste personen ontsloten.

Daarnaast vindt er belangenbehartiging plaats en advisering aan andere betrokken professionals, zoals politie en maatschappelijk werk.

Sinds 2015 zijn ook de eerste stappen gezet om internationaal samen te werken met andere slachtofferhulporganisaties, zoals de Belgische organisatie ChildFocus.

Pleitbezorging voor betere dienstverlening aan achterblijvers door andere organisaties

Vermissing heeft een grote emotionele impact op de achterblijvers. Daarnaast ondervinden achterblijvers van langdurig vermiste personen ondervinden met regelmaat grote problemen op financieel, juridisch en praktisch gebied. Dat geldt zeker wanneer de vermiste een kostwinner was.

Die problemen ontstaan omdat er niet kan worden gehandeld uit naam van de vermiste aangezien deze persoon nog als levend wordt beschouwd. Het aanwijzen van een bewindvoerder door de kantonrechter is een goede stap om deze problemen aan te pakken. Maar ook de bewindvoerder kan de problemen niet oplossen wanneer instanties en bedrijven voor vermiste personen dezelfde regels hanteren als voor niet-vermiste personen. Anders gezegd: de bewindvoerder kan de problemen wel in kaart brengen, maar niet oplossen.

Uit de praktijk van Slachtofferhulp Nederland blijkt dat het wenselijk is dat medewerkers van instanties en bedrijven achterblijvers herkennen en erkennen als een doelgroep waar maatwerk voor nodig is en bekend zijn met de mogelijkheden die hun instantie of bedrijf voor deze doelgroep heeft.

In de eerste helft van 2015 startte Slachtofferhulp Nederland het overleg met diverse partijen. Want of er nu wel of geen officiële status voor vermiste personen komt, de dienstverlening aan achterblijvers moet verbeterd worden.

Slachtofferhulp Nederland heeft op 2 juli en 14 september 2015 bijeenkomsten georganiseerd om met een aantal instanties en bedrijven te spreken over de wenselijkheid een intern protocol te ontwikkelen over de wijze waarop zij met vraagstukken van achterblijvers omgaan. Alle instanties hebben zonder uitzondering positief gereageerd op het verzoek van Slachtofferhulp Nederland om op achterblijvers toegesneden werkwijzen te ontwikkelen. Daarna heeft Slachtofferhulp Nederland haar ideeën voor een protocol verstrekt aan de betrokken organisaties. Het opstellen en vaststellen van dergelijke protocollen kost tijd. In de volgende paragraaf wordt de actuele stand van zaken per aangesloten ketenpartner weergegeven.

Een andere belangrijke verbetering is dat de Nationale Politie werkt aan een verklaring waarmee achterblijvers bij instanties kunnen aantonen dat de vermiste persoon in het centraal register voor vermiste personen is opgenomen. De Nationale Politie verwacht dat deze verklaring vanaf december 2016 kan worden verstrekt. Dit houdt nauw verband met de ontwikkeling van protocollen, omdat de betreffende instanties hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke verklaring van de politie alvorens zij maatwerk kunnen leveren.

Actuele stand van zaken per instantie

- Het Verbond van Verzekeraars heeft in 2014 reeds voorzien in een protocol dat door diverse verzekeringsmaatschappijen in gebruik is genomen. Vanuit het Verbond van Verzekeraars verifieert men in de 2^e helft van 2016 bij de leden hoe men in de praktijk met het protocol werkt. Tevens is er een vaste contactpersoon om knelpunten mee op te nemen.
- Zorginstituut Nederland heeft twee contactpersonen aangewezen die maatwerk-ondersteuning bieden aan achterblijvers van vermissing, indien deze onverhoopt worden geconfronteerd met de gevolgen van ten onrechte vermeende onverzekerdeheid of wanbetaling. Hoewel dit niet in een protocol is vastgelegd (gezien de overgang van taken naar het CAK) heeft de praktijk bewezen dat deze contactpersonen concrete ondersteuning bieden bij het oplossen van knelpunten rond de zorgverzekering van vermiste personen. Zorginstituut Nederland maakt in de 2^e helft van 2016 afspraken met Zorgverzekeraars Nederland en met de Sociale Verzekeringsbank om in de toekomst te voorkomen dat langdurig vermiste personen als wanbetalers of als onverzekerde worden aangemeld.
- Zorgverzekeraars Nederland heeft eveneens een contactpersoon voor Slachtofferhulp Nederland met wie knelpunten rond zorgverzekeringen van vermiste personen opgenomen kunnen worden. Er kan geen protocol over maatwerk worden opgesteld omdat een dergelijk protocol in strijd zou zijn met de Zorgverzekeringswet. Indien zich echter problemen voordoen, dan worden deze in de praktijk casuïstisch en laagdrempelig opgelost.
- De Nederlandse Vereniging van Banken heeft op 2 juni 2016 een intern protocol voor medewerkers van banken en een document met publieksinformatie vastgesteld. Bestuurders van diverse banken hebben aangegeven het protocol in gebruik te willen nemen. Slachtofferhulp Nederland heeft een vaste contactpersoon bij de Nederlandse Vereniging van Banken via wie contactpersonen bij banken kunnen worden benaderd.
- De Pensioenfederatie heeft een voorbeeldprotocol voor haar leden vastgesteld op 3 juni 2016. Na vaststelling door het bestuur heeft de directie op 13 juni 2016 alle leden opgeroepen het vastgestelde voorbeeldprotocol in gebruik te nemen.

- Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters is een betrokken partij met een vaste contactpersoon namens genootschap en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor situaties waarin achterblijvers tegen gemeentelijke bureaucratie aanlopen. Op 7 december 2016 organiseert het genootschap in samenwerking met Slachtofferhulp Nederland een themabijeenkomst inzake vermissing voor alle burgemeesters om hen te informeren over problemen van achterblijvers.
- De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken is sinds april 2016 aangesloten als betrokken partij en werkt met een werkgroep aan een concept-handreiking voor medewerkers in gemeenten, waarmee men achterblijvers beter kan bedienen. Deze handvatten worden in september 2016 verwacht en worden onder meer ontsloten in het digitale Handboek Burgerzaken.
- Bij de Belastingdienst zijn twee contactpersonen beschikbaar. Slachtofferhulp Nederland kan signalen van achterblijvers met deze contactpersonen bespreken. Tevens is er intern een concept-protocol ter accordering aangeboden, waarbij men streeft dit op 1 juli 2016 in werking te laten treden en dit via de Staatscourant te communiceren.

Samenvattend

Slachtofferhulp Nederland ondersteunt achterblijvers ook bij hun financiële, praktische en juridische problemen. De bereidheid bij bedrijven en instanties om maatwerk te leveren aan achterblijvers van vermissing in een goede eerste stap. Het aanstellen van contactpersonen voor Slachtofferhulp Nederland is een goede tweede stap. Het opstellen protocollen van waarin de bereidheid om maatwerk te leveren is vastgelegd is, een goede derde stap.

Slachtofferhulp Nederland is van mening dat het verstrekken door de Nationale Politie van een verklaring dat de vermiste in het centraal register voor vermiste personen is opgenomen aan de betrokken bedrijven en instanties duidelijkheid geeft. Een dergelijke verklaring mag echter niet voorwaardelijk zijn voor het leveren van maatwerk. Slachtofferhulp Nederland is van mening dat het aanwijzen van een bewindvoerder door de kantonrechter voldoende moet zijn om maatwerk te leveren.

De intenties van alle betrokkenen zijn goed. Dat blijkt uit het feit dat Slachtofferhulp Nederland inmiddels bij elke instantie over contactpersonen kan beschikken en dat in toenemende mate protocollen worden vastgesteld. Niet de intenties van alle betrokkenen, maar het uiteindelijke resultaat voor achterblijvers telt. Slachtofferhulp Nederland zal de resultaten van de protocollen voor achterblijvers registreren en is graag bereid deze te laten evalueren c.q. daarover te rapporteren aan uw commissie en de minister van Veiligheid en Justitie.

Met vriendelijke groet,

Victor Jammers
Lid Raad van Bestuur